

10 | observant

WWW.OBSERVANTONLINE.NL

JAARGANG 43 | 17 NOVEMBER 2022

ONAFHANKELIJK WEEKBLAD UNIVERSITEIT MAASTRICHT

TURN AROUND
FOR ENGLISH
EDITION

“AMERIKA MOET NOG STEEDS IN THERAPIE”

P6-7

De democratie in de VS staat niet meer aan de afgrond. “Het pad kan nu naar boven leiden, maar er zijn geen garanties.” UCM-alumnus Casper Thomas schreef het boek *Amerika's laatste kans*.

P. 3

VEROORDEELD

Aan UM geen klachten over, wegens verkrachting, veroordeelde Vlaamse prof (die rond de eeuwwisseling in Maastricht werkte)

P. 5

TANS LEZING

Britse politicoloog signaleert een strijd tussen autocratie en democratie op het wereldtoneel met China en de VS als hoofdrolspelers

Duurzaam op reis

Auto, vliegtuig, d'n trein, d'n boot. Deze regel uit een bekend nummer van de Limburgse band Rowwen Hèze is een goede beschrijving van de reis van de Utrechtse onderzoeker Andrik Becht naar een vierdaags congres in Dublin afgelopen zomer. Alleen ontbreekt in zijn geval het vliegtuig, want dat wilde hij koste wat het kost vermijden. "Het was: ik ga duurzaam of ik ga niet", vertelt hij aan zusterblad DUB, met wie hij

zijn ervaringen deelt in de hoop andere onderzoekers te enthousiasmeren voor duurzamer reizen. Of dat gaat lukken is echter de vraag, want de reis was behoorlijk ingewikkeld. Becht reisde eerst per trein naar Londen, waar hij strandde door treinstakingen. Met een elektrische huurauto wist hij in Wales te geraken, om vanuit daar de veerboot naar Dublin te nemen en uiteindelijk per hybride taxi op de plek van bestemming te arriveren. De heenreis kostte in totaal 18,5 uur, terug deed hij er – inclusief een overnachting – een dag en vijf uur over. In vergelijking met een (minder dan twee uur durende) vliegtuigreis was hij daarnaast tien keer duurder uit. Toch blikt Becht met een tevreden gevoel terug. Naar eigen zeggen bespaarde hij 67 tot 83 procent CO₂-uitstoot, terwijl hij de extra kosten vergoed kreeg uit een stimuleringsfonds van de universiteit. Bovendien was het reizen niet vervelend. "Het is een focusverschil. Ik dacht: ik ga gewoon genieten van de reis." Voor de volgende keer is het hopen dat zijn boodschap goed is overgekomen bij collega's. "Want samen een reis maken is natuurlijk nog veel leuker."

Mogen de sigarenrokers blijven?

Al sigaren rokend aan de vergader tafel: zo liet het toenmalige college van bestuur van de Universiteit Leiden zich in de jaren zeventig portretteren door kunstenaar Rein Dool. Lang sierde het de muur van een Leidense vergaderzaal. Tot vorige week. Toen werd het weggehaald nadat een promovenda had

SPLINTERS

Katholiek of niet?

Is de Nijmeegse Radboud Universiteit katholiek? Daarover bestaat sinds vorige week de nodige verwarring. Bijna honderd jaar lang droeg de universiteit het predicaat 'katholiek', tot de Nederlandse Bisschoppenconferentie in 2020 botste met de raad van toezicht van de universiteit. Die laatste was namelijk naar de Ondernemingsraad gestapt, nadat de bisschoppen de benoeming van een aantal bestuursleden hadden tegengehouden omdat deze 'niet katholiek genoeg' zouden zijn. Het oordeel dat de toezichthouder voortaan zelf bestuursleden mocht aanwijzen, schoot de bisschoppen in het verkeerde keelgat, waarop ze

Een grappig voorval, een opvallend nieuwtje, iets interessants wat elders in het land gebeurde: het staat in deze rubriek.

de universiteit het katholieke keurmerk ontnamen. Althans, dat dachten ze. Volgens de paus is de Radboud Universiteit namelijk nog steeds katholiek, zo bleek vorige week na een werkbezoek van Nederlandse bisschoppen aan het Vaticaan. De Bisschoppenconferentie kan dan wel het katholieke predicaat van de toezichthouder afpakken, Rome heeft het laatste woord over de universiteit zelf. "Dat mogen zij vinden", luidt de reactie van een woordvoerder van de universiteit tegenover de Volkskrant. Of de instelling zichzelf na het pauselijke oordeel weer als katholiek ziet, laat de woordvoerder in het midden. Wat wel duidelijk is: de invloed van de Bisschoppenconferentie op de benoeming van bestuursleden, die in 2021 uit de statuten verdwenen, keert in elk geval niet meer terug.

getwitterd dat het schilderij wel van een ironische of zelfkritische aantekening mocht worden voorzien, anno 2022. De decaan van de faculteit Rechtsgeleerdheid, waar het werk hangt, ging een stap verder en liet het schilderij omdraaien, met de afbeelding richting de muur. Done, twitterde ze, eraan toevoegend dat er al jaren klachten binnenkomen over het schilderij. Twitter boos, Tweede Kamerleden boos ("Het is geen grondrecht om je niet gekwetst te voelen", reageerde VVD'er Hatte van der Woude) en de kunstenaar boos. Dool noemde de actie in NRC "ongelooflijk bekrompen". Hij heeft

een tijdsbeeld gemaakt, zegt hij. "Dat bestuurscollege rookte als een ketter, die kamer stond blauw van de rook. Ik ben er meerdere keren geweest en heb dat bestuur getekend zoals ik ze heb gezien." De Universiteit Leiden meldt dat het schilderij niet definitief weg is gehaald. Volgens het college van bestuur is de actie van de rechtendecaan een goed beginpunt voor een discussie. Dool heeft laten weten dat als de universiteit besluit het schilderij te verwijderen, hij het terug wil. Dinsdag besloot het Leidse college van bestuur het schilderij, in ieder geval tijdelijk, terug te hangen.

redactioneel

Een beetje extra dapperheid

Ik vergis me wel eens, zeker als het gaat om cijfers, die gaan soms (ik ben geen bèta, maar een gamma) een eigen leven leiden. Dan zegt iemand 40 procent tegen me, en ik schrijf vervolgens 60 procent op. Ik weet dit van mezelf en ben er extra alert op, bijvoorbeeld als ik een artikel moet schrijven (of nakijken) over de jongste inschrijvingscijfers of de begroting van de universiteit. Een foutje is immers zo gemaakt. Wij proberen hier ter redactie als het even kan fouten te voorkomen. Daarom sturen we arti-

kelen over ingewikkelde materie of een heel persoonlijk verhaal vóór publicatie naar de bron. Met het verzoek: graag correctie op feitelijke onjuistheden. Een heel enkele keer begrijpt onze bron - lees geïnterviewde - de term 'feitelijke onjuistheid' niet en gaat de hele tekst verbouwen. Maar meestal krijgen we het stuk enkele uren later terug met een enkele correctie. De laatste tijd gebeurt er echter iets vreemds. Steeds meer mensen willen extra tijd om een stuk (vaak over zeer onschuldige onderwerpen waar een weldenkend mens zich geen buil aan kan vallen) van pakweg 400 tot 700 woorden (leestijd zo'n 5 minuten) te lezen. Dagen gaan er soms

overheen. Als we bellen, mailen en sms-en dat onze deadline nu met heel rasse schreden nadert, vragen ze om uitstel van publicatie, want die en die moet het stuk ook nog bekijken. Men wil zich blijkbaar indekken, zeker als het geen juichverhaal is. En laten we eerlijk zijn: de meeste artikelen zijn niet louter juichend, maar realistisch, met meevallers en tegenvallers, met teleurstellingen en hoogtepunten. Hoe erg is dat? Wij doen niet (meer) mee aan het gedraai. Het feit dat we soms een tekst laten lezen aan de

geïnterviewde(n) is trouwens een geste onzerzijds, het is geen verplichting. Het is wel altijd een correctie op fouten, de stijl en opbouw zijn de verantwoordelijkheid van de journalist. En we zullen voortaan heel duidelijk laten weten wanneer er uiterlijk een reactie wordt verwacht. Horen we niets, dan gaan we ervan uit dat het stuk oké is. En om alle misverstanden te voorkomen: wij stellen het zeer op prijs dat medewerkers en studenten zich willen laten interviewen, zonder hen geen verhaal. Maar het zou mooi zijn als de huiver die bij sommigen de overhand lijkt te krijgen, weer plaatsmaakt voor zelfbewustzijn en de bijbehorende dapperheid.

Riki Janssen

Wekelijks schrijft de hoofdredacteur van Observant over de belevenissen op de redactie.

Aan UM geen klachten over, wegens verkrachting, veroordeelde Leuvense hoogleraar

De Vlaamse hoogleraar onderwijskunde die onlangs in België is veroordeeld voor de verkrachting van een studente werkte eerder aan de Universiteit Maastricht. Uit die periode zijn geen klachten bekend. "Seksueel wangedrag of ongepaste opmerkingen? Nee, dat is me nooit opgevallen. Hij was wel heel autoritair", vertelt een oud-collega.

De nu 63-jarige Filip D. vroeg in 2016 als hoogleraar aan de KU Leuven een studente mee naar een wetenschappelijk congres in Barcelona. In een appartement dat hij daar had gehuurd, verkrachtte hij haar. Afgelopen oktober werd hij tot 4,5 jaar celstraf veroordeeld door de rechtbank van Tongeren. Volgens de Vlaamse krant De Morgen werd hij door de rechters omschreven als een "seksueel roofdier". Diezelfde krant meldt dat hij al "sinds de jaren negentig" een reputatie met zich meedroeg, doelend op "suggestieve opmerkingen aan het adres van studenten" en rondleidingen "met ongepaste

aanrakingen". Hij werkte eind jaren negentig in zowel Leuven als Maastricht. Hoe staat hij bekend bij oud-collega's van de UM? Herkennen ze zich in het geschetste beeld van De Morgen? Aan de rechtenfaculteit werd de onderwijskundige in 1998 binnengehaald in de veronderstelling dat hij het juridisch onderwijs een nieuwe impuls kon geven. Filip D. kwam van de Open Universiteit en kon hier hoogleraar worden. "Hij was razend ambitieus", vertelt een ingewijde die anoniem wil blijven. Maar de gewenste onderwijsvernieuwing kwam er niet waarna de faculteit in 2006 afscheid van hem nam. Wel bleef hij nog twee jaar 'honorair hoogleraar' (verbonden aan de UM, maar geen dienstverband). Gerard Mols, tussen 1992 en 2003 decaan bij rechten, mailt dat bij hem "nimmer een klacht is binnengekomen, terwijl ik ook anderszins niet geïnformeerd ben over eventueel grensoverschrijdend gedrag". En: "Wanneer iemand zich bij mij als decaan beklagde zou hebben,

dan zou ik hebben opgetreden." Erik Driessen, hoogleraar medisch onderwijs aan de faculteit Health, Medicine and Life sciences, die rond de eeuwwisseling met Filip D. samenwerkte bij rechten, heeft nooit iets gemerkt van seksueel wangedrag of ongepaste opmerkingen. Wel viel hem zijn autoritaire leiderschap op. "Hij zorgde daardoor voor een onveilig werkklimaat." Een oud-promovenda van D. (gepromoveerd in 2011) en nu nog steeds werkzaam bij rechten, wil niets over de samenwerking met haar promotor kwijt. Bestuurlijk woordvoerder Koen Augustijn laat weten dat er "over de periode tot en met 2006 en ook in de periode daarna" geen meldingen bekend zijn. Hoewel Filip D. al bij de UM was vertrokken, werkte hij nog samen of publiceerde hij (ook na 2018 toen hij door de KU Leuven op non-actief was gesteld) met enkele medewerkers uit de vakgroep Educational Research and Development van de Maastrichtse School of

Business and Economics, in het bijzonder met zijn echtgenote die er een aanstelling heeft als hoogleraar. Vakgroepsvoorzitter prof. Wim Gijssels wil niet reageren op vragen van Observant; de impact op alle leden is groot, "een schok". In die vakgroep worden volgens Augustijn gesprekken gevoerd "met collega's om te zien of hij in de voorbije jaren ook in contact heeft gestaan met [andere] mensen uit de UM-gemeenschap en of dat aanleiding geeft tot verder onderzoek." Fontys Hogeschool, waar D. regelmatig zijn onderwijsmodel High Impact Learning that Lasts (HILL) onder de aandacht bracht, heeft een tijdelijk crisisteam opgericht. Dat komt er niet aan de UM, zegt Augustijn. Wel wordt medewerkers de mogelijkheid geboden om voor "begeleiding en advies" aan te kloppen bij het universitaire klachtenloket, het Concerns and Complaints Point.

Wendy Degens

Totaal aantal studenten UM groeit licht

Nét geen 22 duizend studenten telt de Universiteit Maastricht dit academisch jaar, een lichte groei van 0,9 procent. FASoS en FSE schreven meer eerstejaars in dan in 2021, aan de andere faculteiten daalt de instroom.

Waar bij de meeste universiteiten het aantal nieuwe bachelorstudenten daalt, stijgt dat getal aan de UM. Ruim 5300 kwamen erbij, een stijging van 7,4 procent ten opzichte van vorig jaar. Dat blijkt uit nieuwste (voorlopige) tellingen. Daartegenover staat de lagere instroom in de Maastrichtse masterstudies. Dit jaar begonnen er 3395 masterstudenten aan hun studie: ruim 17 procent minder dan vorig jaar. Landelijk daalt dat getal minder hard: in totaal zijn er 124 duizend inschrijvingen. Vorig jaar waren dat er vierduizend meer. Een daling van ruim 3 procent. Een precieze verklaring voor de enorme terugval bij de masterinschrijvingen in Maastricht is er (nog) niet, laat de woordvoerder van de UM weten. "Het lijkt erop dat 2020 en 2021 – de coronajaren – piekjaren waren. De UM piekte harder dan andere universiteiten en

INKOM 2022 Foto:Observant

daalt nu ook weer het hardst." Wel is het zo dat "2022 weer net boven het niveau zit van 2019". Vooral de opleidingen van de Faculty of Arts & Social Sciences (FASoS) zijn in trek. De totale instroom stijgt daar met 12,4 procent. Ook bij de Faculty of Science and Engineering is er een stijging te zien: daar zijn er een kleine 9 procent meer studenten dan vorig jaar. Bij de andere faculteiten daalt de aanwas. De School of Business and Economics kent de

grootste krimp: ruim 17 procent ten opzichte van vorig jaar. Bij de andere faculteiten blijft de daling van de aanmeldingen onder de 5 procent. De verhouding Nederlandse en buitenlandse studenten aan de UM is vergelijkbaar met vorig jaar: 43 procent Nederlanders, 57 internationale. Het lage landelijke inschrijvingscijfer in de bachelors komt hoofdzakelijk doordat er

minder vwo'ers van start zijn gegaan. Meestal gaat ongeveer 70 à 75 procent direct naar de universiteit. Dit jaar is dat 67 procent. Waarschijnlijk wachten ze op de herinvoering van de basisbeurs. Ondanks de achterblijvende 'vwo-aanmeldingen', stijgt de aanwas in bij Maastrichtse bachelors dus. Een mogelijke verklaring daarvoor zijn meer buitenlandse inschrijvingen.

Yuri Meesen/HOP

Iets leren? Maak een fout!

Ik ben gek op spreekwoorden en gezegdes. Vooral als ze hout snijden. Bijvoorbeeld: 'Van fouten kun je leren'. Alleen door fouten te maken weet je hoe het niet moet. Dat geldt niet alleen voor onze studenten en promovendi. Immers, 'een mens is nooit te oud om te leren'. Leren kan ook door bewust geen fouten te maken. Deze methode, het zogeheten foutloos leren, wordt toegepast om patiënten met geheugenstoornissen nieuwe informatie of vaardigheden aan te leren. Als je de fouten

niet opslaat, kun je er ook niet van leren. Ik ga ervanuit dat onze leerlingen – studenten en promovendi – een intact geheugen hebben. In dat geval is trial and error leren

de aangewezen leermethode. Waarom willen (of kunnen?) veel jonge mensen dan toch zo moeilijk fouten maken? In de wereld van de social media kom je geen fouten tegen. Alsof fouten gewoonweg niet bestaan. Niemand zakt voor een examen. Alle wetenschappelijke artikelen worden gelijk bij eerste aanbidding in een hoog tijdschrift gepubliceerd. Elke poging tot het verkrijgen van een persoonsgebonden subsidie slaagt. Iedere presentatie is succesvol. Ik geloof er werkelijk niets van. Of, ik ben gewoon een grote loser in de wetenschap. Ik herinner me mijn eerste mediaoptreden. De Rijksuniversiteit Groningen stuurt een persbericht uit rondom mijn promotie. Dagblad van het Noorden hangt aan de telefoon. Vol trots leg ik uit dat ik een nieuwe behandelingsmethode heb ontwikkeld voor mensen met een beroerte. Waarom dat nodig was,

vraagt de journalist. De kop bij het artikel in de krant wat mijn antwoord samen: 'Zorgverleners doen maar wat volgens onderzoeker Van Heugten'. Bijzonder vervelend, maar o zo noodzakelijk voor volgende optredens. En ja, ik ga zeker nog eens uitglijden over een bananenschil. Ik gun onze leerlingen alle mogelijke fouten. Hoe meer, hoe beter. Volgens Einstein heeft iemand die nooit fouten maakt, nog nooit iets nieuws geprobeerd. Dus, wil je iets leren? Maak een fout! En schroom niet om deze – net als de successen – (online) te delen. Een belangrijke voorwaarde is natuurlijk wel dat de leeromgeving veilig is. Dat lijkt mij een mooi onderwerp voor een volgende column. Caroline van Heugten, hoogleraar klinische neuropsychologie bij de faculteit psychologie en neurowetenschap en de faculteit Health Medicine and Life sciences

“Ik ben geobsedeerd door koeien”

Foto: Ellen Oosterhof

Sophia Schupp (20, half Duits, half Amerikaans) derdejaars UCM (richting duurzaamheid), woont in een klein, gemeubileerd kamertje van 12 m² aan de Tongerseweg. De huur inclusief gas, water en licht bedraagt 425 euro.

Sophia Schupp vloog midden in de coronapandemie vanuit New York naar Maastricht om aan het University College Maastricht te studeren. Het meeste onderwijs was online en er was weinig te doen in de stad. “Ik was heel erg eenzaam in het begin.” Bijna elk weekend nam ze daarom de trein naar Groningen, waar haar tweelingbroer sociale geografie en planologie studeert. “We zijn heel erg close. We zijn beste vrienden en hebben dezelfde vrienden. Achttien jaar waren we onafscheidelijk.” Op verschillende plekken in Schupps kamer staan foto's van de twee. Omdat hun moeder Duits is kunnen ze tegen het lage EU-tarief studeren in Europa. “Ik wilde mezelf pushen om uit mijn comfortzone te stappen door zo ver weg te gaan. En ik heb geen zin om mijn hele leven te werken om mijn studieschuld terug te betalen.”

‘Sweet Sophia’

In de kerstvakantie van 2020 vlogen haar broer en zij terug naar New York om met hun familie Kerst te vieren. Omdat de coronaregels strenger werden en het onderwijs aan de UM nagenoeg volledig online plaatsvond, bleef

het duo tot en met februari bij hun ouders in Brooklyn. Een handgemaakt briefkaartje met allemaal kleine zwarte sterretjes op de hoek van haar bureau doet Schupp denken aan die tijd. In het midden van de kaart staat een groot en groot hart met ‘Sweet Sophia’ erop. “Vanwege het tijdsverschil moest ik regelmatig om twintig voor vijf opstaan om op tijd bij de les te zijn. Mijn moeder stond vaak mee op en maakte dan een kop koffie voor me of gaf me een kaartje als dit.” Aan de andere kant van de kamer hangt een rekje aan de muur met nog meer foto's. Tussen de plaatjes van de tweeling is Schupp op veel verschillende plekken in Europa te zien. “Ik heb tijdens mijn bachelor in Maastricht heel veel tripjes gemaakt”, zegt ze. “Brussel, Edinburgh, Lissabon, Berlijn, Praag, Budapest, Parijs, mijn geboortestad Wenen en natuurlijk alle grote Nederlandse steden.” Waaronder Den Haag, waar ze als klein kind al een tijd woonde. “Mijn vader werkte als adviseur voor een internationale organisatie, daarom hebben we op verschillende plekken in Europa gewoond.”

Koeien

Aan de muur hangen verschillende zelfgemaakte waterverftekeningen. Veel van voedsel: “Ik vind de kleuren van eten mooi”. Maar opvallend zijn de afbeeldingen van koeien. “Ik ben geobsedeerd door koeien”, lacht ze. Waar het vandaan komt, weet ze niet. Wel dat het al zo is zolang als ze zich kan herinneren. “Ik vind het leuk om bij ze in de buurt te zijn en ik kan er uren naar kijken. Iedereen op de middelbare school wist dat van mij.” Zo zat ze bijvoorbeeld met een handgeverfde koe op haar ‘graduation cap’ achter de Zoom tijdens haar afstudeerceremonie. Een andere obsessie van Schupp: zanger Harry Styles. Aan de muur hangt een ticket van een concert van hem in Keulen. In tegenstelling tot de koeien is dat pas later gekomen. Tijdens haar laatste jaar in de Verenigde Staten luisterde ze veel naar zijn nieuwe album in de busrit van school naar huis. Ze kreeg het van een vriendin. “Ik ben nooit fan geweest van One Direction (de jongensband waar Styles lid van was, red.), maar solo vind ik hem echt geweldig.” Hoe geweldig? “In Keulen zat

ik in de buitenste ring, maar als ik de juiste kaarten kan krijgen ben ik waarschijnlijk een van die meisjes die voor bij het podium aan het schreeuwen zijn, haha. In maart van 2021 zou ik naar het concert gaan, maar vanwege corona werd dat pas juli 2022.” Ze had een van de laatste kaartjes en moest daarom alleen gaan. Dat lijkt haar niet te deren; ze straalt als ze erover vertelt.

Naaimachine

Op een klein, zwart tafeltje staat een schilderij van een vrouw. Haar nicht heeft het gemaakt en haar oma heeft het van haar voor Schupp gekocht. “Het is niemand die we kennen, maar ik word blij van het verhaal erachter.” Voor het schilderij staat een naaimachine. Veel van haar kleding maakt ze zelf. Schupp loopt naar haar kledingkast en laat trots een aantal zelfgemaakte topjes zien. Wel twee dagen is ze met eentje bezig. Grotendeels is dat hobby, maar het is ook duurzaam, zegt ze. “Dat vind ik heel belangrijk.” Ze eet “meestal” vegetarisch en het overgrote deel van haar andere kleding komt uit kringloopwinkels. “Als ik iets nieuws koop, doe ik eerst onderzoek naar het bedrijf. Hoe ethisch verantwoord is hun kleding? Als ik iets leuks zie bij ‘onethische’ winkels ga ik bedenken hoe ik het thuis zelf kan maken.”

Yuri Meesen

In deze serie vertellen studenten over hun kamer en zichzelf

Foto: archief David Runciman

Bekende politicoloog uit Groot-Brittannië houdt Tanslezing

Is de toekomst aan ‘sterke’ mannen als Poetin en Xi Jinping?

Hebben democratieën hun beste tijd gehad? Maken ‘sterke’ mannen als Poetin, Xi Jinping en Trump straks de dienst uit? Om deze vragen draait de Tanslezing door David Runciman, een van de bekendste politicologen in Engeland. De lezing wordt georganiseerd door Studium Generale.

“Politiek is nog nooit zo onvoorspelbaar, alarmerend en interessant geweest: *Talking Politics* is de podcast die het allemaal probeert te begrijpen.” Zie hier de ankerleer op de website van de populaire podcast, die in zes jaar (geëindigd afgelopen maart) 26 miljoen keer is gedownload. Het betekende voor politicoloog David Runciman, die samen met econoom Helen Thompson vele gasten ontving, de doorbraak tot het bredere publiek. De wekelijkse afleveringen – nog steeds te beluisteren – draaiden niet alleen om politiek, maar ook om geschiedenis, economie en filosofie.

Een van de vragen die meermaals op tafel lag: loopt de democratie op z'n end? Geen onzinnige vraag gelet op de bestorming van het Capitool in de Verenigde Staten, op de populariteit van een autoritaire leider als Trump (die openlijk flirtte met Poetin), op de opmars van het populisme en autoritaire regimes wereldwijd. Democratie is verre van perfect, meende Runciman eerder in *NRC*. Democratie en onvrede horen wat hem betreft bij elkaar. Van fouten wordt vaak weinig geleerd en na een crisis rommelt iedereen gewoon weer verder zonder bevredigende conclusies of morele

Wie is Runciman?

David Runciman (1967) doceert politiek en geschiedenis aan de universiteit van Cambridge en schrijft vaak over de geschiedenis van de democratie. Dat doet hij in artikelen voor het tijdschrift *London Review of Books*, voor *The Guardian*, en in zijn (acht) boeken. In zijn laatste boek *How Democracy Ends* (2018) brengt hij de bedreigingen in kaart, waaronder staatsgrepen en rampen, als de klimaatcrisis of een nucleaire oorlog. Zijn volgende boek *States, Corporations and Robots: A History of Humanity's Future* verschijnt binnenkort.

Vastelaovend

Afgelopen vrijdag was het de 11de van de 11de, en dat is natuurlijk een bijzondere dag in de provincie: de aftrap van het carnavaliseizoen. Ik kon zelf niet meedoen met het plezier, want ik had een afspraak in Nijmegen. Dat betekende wel dat ik met de trein Limburg uittrok, van Maastricht, via Roermond (waar het grote feest plaatsvond), langs Venlo, om uiteindelijk weer het grijs van een normale dag terug te zien.

Het was heel gezellig in die trein: mensen waren verkleed, deden hun best om diamantjes op hun gezicht te plakken, bespraken waar ze die dag naar uitkeken. Bovenal zongen ze carnavalsliedjes. Het is het soort Limburgse gezelligheid waar ik zelf mee ben opgegroeid. Ik had het gevoel dat ik wat miste door er niet aan mee te doen – ik voelde me stiekem een soort verrader omdat ik Limburg verliet op een dag die zó door en door Limburgs is. Pas toen realiseerde ik me dat de vastelaovend toch ook een onderdeel is van mijn identiteit. Voor buitenstaanders is het misschien een gek fenomeen: al die mensen die *soenkelmuziek* zingen en oneindig veel bier drinken. Wat je als niet-Limburger vaak niet ziet, is dat carnaval veel meer is dan dat: buiten alle gezelligheid, het terugzien van vrienden, de grote pan *zoerleis* die in elk huishouden klaarstaat, is het ook een viering van de cultuur in de provincie zelf. Dat is belangrijk, want Limburgers hebben soms de neiging zichzelf als minderwaardig te zien, of ze worden zo gezien door niet-Limburgers. Vastelaovend laat op veel manieren het tegendeel zien.

Ik wil iedereen uitnodigen carnaval (en de evenementen vooraf) mee te vieren en te ondervinden hoe het is. Niet alleen de vrolijkheid van het feest, maar ook de waardering voor Limburg zelf mag wel wat vaker gevoeld worden. Ik heb de mensen in de trein in ieder geval heel veel plezier gewenst. Ikzelf wacht nog even ongeduldig tot het februari is.

Puck Füsers

genoegdoening. Maar in dat geïmproviseer, in dat geëxperimenteer met oplossingen, schuilt wat hem betreft tegelijk de kracht van een democratie. Die is beter in staat om zich aan te passen aan nieuwe omstandigheden dan autocratische regimes. En trouwens, wat is het alternatief? De Chinese variant van autoritair kapitalisme? Dat lijkt misschien aantrekkelijk voor wie zich blind staart op economische groei, zegt Runciman, maar houdt het Chinese model ook stand als de groei afneemt? Op het wereldtoneel signaleert de Brit een strijd tussen autocratie en democratie, met China en de VS als de hoofdrolspelers. Deze rivaliteit speelt zich volgens Runciman niet alleen in de politieke arena af, maar evengoed in de technologie, innovatie en cultuur. Rest de vraag: wie komt als winnaar uit de bus?

Maurice Timmermans
www.talkingpoliticspodcast.com

De Tanslezing 'Is authoritarianism winning?' vindt plaats op donderdag 24 november in de aula Minderbroedersberg 4-6

Puck Füsers studeert aan het University College Maastricht. Lees ook de column van student Simon Wirtz op pagina 4 van de Engelse editie

UCM-alumnus Casper Thomas over de Amerikaanse verkiezingen en zijn boek *Amerika's laatste kans*

“

AMERIKA MOET NOG STEEDS IN THERAPIE

Gaat Amerika de komende jaren haar democratie redden? Dat vraagt UCM-alumnus en voormalig Amerika-correspondent voor de *Groene Amsterdammer* en het *Financieele Dagblad* Casper Thomas zich af in zijn boek *Amerika's laatste kans*. Hoe kijkt hij terug op de tussentijdse verkiezingen van vorige week? “Ze staan niet meer op de afgrond, maar hebben een stap teruggezet.”

Tekst: Cleo Freriks

Hij keek met enige verbazing naar de vreugde van de Democraten over de uitslag. De partij behoudt de controle over de Amerikaanse Senaat en verloor minder zetels in het Huis van Afgevaardigden (waar Republikeinen een meerderheid vormen) dan verwacht. “Ze hebben niet per se gewonnen.” Toch ziet Casper Thomas zelf ook kleine lichtpunten. “Het trumpisme heeft aan kracht verloren, dat is winst voor de democratie. Het blijkt dat het niet werkt om je politiek volledig te baseren op het ontkennen van de uitslag van de presidentsverkiezingen van 2020.” Donald Trump en zijn medestanders beweren nog altijd dat Joe Biden die verkiezingen alleen kon winnen door grootschalige stemfraude. Voorafgaand aan de *midterms* beweerden sommige kandidaten dat ook zij alleen konden verliezen als er gesjoemeld zou worden met de stemmen. “Toch heeft tot nu toe nog niemand de uitslag aangevochten, dat is goed nieuws. Het laat ook zien dat Trump toch niet zo'n succesformule is als men dacht. Hij is nog lang niet uitgespeeld (Trump stelde zich dinsdag na het interview kandidaat voor de presidentsverkiezingen van 2024, red.), maar Amerika heeft wel laten zien dat Trump niet per se de toekomst is, er zijn andere mogelijkheden.”

Ron DeSantis

Eén van die mogelijkheden is Ron DeSantis, net herkozen als gouverneur van Florida, die zich steeds vaker als alternatief voor Trump presenteert. Hij zit in rustiger persoonlijk vaarwater dan Trump – die tientallen rechtszaken tegen zich heeft lopen – maar heeft grotendeels dezelfde opvattingen. Schiet de democratie daar dan iets mee op? “Ik denk dat DeSantis een nederlaag zou accepteren. En hij heeft niet de vreemde fascinatie voor dictators als Poetin en Kim Jong-un die Trump heeft. Een Amerikaanse president die op goede voet staat met dat soort leiders maakt onze hele wereld onzeker.”

Al met al, zegt Thomas, staat de democratie in de Verenigde Staten niet meer aan de afgrond. “Met deze verkiezingen hebben ze een stap teruggezet. Het pad kan nu naar boven leiden, maar er zijn geen garanties.” Want problemen zijn er nog genoeg. “De acute bedreiging die na de bestorming van het Capitool op 6 januari 2021 ontstond is voor nu geweken, maar de Amerikaanse democratie had altijd al z'n fouten, ook voordat Trump op het toneel verscheen.”

Dertig procent

Neem de ‘magische 30 procent’, zoals Thomas het in zijn boek noemt. Wie naar polls in de VS kijkt valt iets op: verrassend vaak zijn de meningen verdeeld volgens een eenderde-tweederde patroon. Een paar voorbeelden uit *Amerika's laatste kans*: 67 procent van de Amerikanen vindt dat volksvertegenwoordigers die verkiezingsuitslagen teniet proberen te doen vervolgd moeten worden, 33 procent acht geweld tegen de overheid onder omstandigheden legitiem, zes op de tien Amerikanen vindt dat abortus in alle of de meeste gevallen legaal moet zijn, drie op de tien ziet immigranten als een last voor het land. De Republikeinen – met Trump voorop – kunnen op deze 30 procent rekenen. Door dik en dun zullen zij de partij steunen en komen opdagen bij de stembus. Dat lijkt geen winnende strategie – we hebben het immers over een minderheid – maar is dat in het huidige systeem wel. “Trump heeft ooit gezegd: ‘Als iedereen zou mogen stemmen zou er nooit meer een Republikein worden verkozen.’ Er is de partij dus veel aan gelegen stemmen zo moeilijk mogelijk te maken. ‘Daar hebben ze veel mogelijkheden toe.’ Neem het herindelen van kiesdistricten in hun voordeel (het zogeheten *gerrymandering*) en het lastiger maken om te stemmen door minder stembussen te plaatsen en stemmen via de post – vooral voor Democratische kiezers belangrijk – te verbieden. Daarbij hebben de conservatieven

dankzij de drie rechters die Trump in het Amerikaanse Hooggerechtshof kon benoemen ook daar een sterke troef in handen. Wat kan de tweederdemeerderheid daaraan doen? Vooral opdagen bij verkiezingen, zegt Thomas. De Democraten spelen daar een rol in. “Zij moeten campagne voeren, ook op plaatsen waar ze denken het niet nodig te hebben. Zo zijn ze de afgelopen verkiezingen zetels in New York kwijtgeraakt.” Tegelijkertijd wordt er een heel nieuw electoraat aangeboord. “Er gaan steeds meer jongeren stemmen. We weten dat stemmen een gewoonteproces is. Als je eerste stem zo belangrijk was – en op veel plekken zijn de verschillen heel klein waardoor iedere stem telt – is dat een ervaring die je een leven lang meeneemt.”

Sugar Land

Een ander probleem is de almaar voortgaande polarisatie. “Er zijn wéér minder mensen overgestapt van de ene naar de andere partij.” Blijven praten is volgens Thomas de enige oplossing, maar hoe dat te doen lijkt niemand

te weten. “Amerika moet nog steeds in therapie. Biden wilde de president zijn die partijen samenbracht, maar heeft inmiddels gezegd dat hij het niet kan.” Toch gloort ook daar hoop aan de horizon. In het boek gaat Thomas op bezoek in Sugar Land, een voorstad van Houston, Texas. Dit wordt ook wel het Amerika van 2045 genoemd, het jaar waarin volgens de voorspellingen nog slechts 49,7 procent van de Amerikanen wit is en dus geen enkele groep meer een meerderheid vormt. Sugar Land is nu al zo divers en dat lijkt ook op andere vlakken door te werken. “In Sugar Land had ik het gevoel dat politieke loyaliteit niet vastlag”, schrijft Thomas. Mensen lijken er minder hun identiteit aan te ontlenen, schrijven iemand niet bij voorbaat af vanwege andere politieke ideeën. “Een politiek gemengde groep, dat zie je bijna nergens meer.” Ook dat zou de toekomst van Amerika kunnen zijn.

Amerika's laatste kans | Casper Thomas | €21,99 | ISBN 978 90 450 4757 7

”

serie diversiteit

“We moeten studenten een groter platform geven”

Jonathan Wijyaratne (21, Sri Lankaans-Frans) zit in het laatste jaar van de bachelor European Studies. Hen identificeert zich als non-binair en is kind van ouders met een migratieachtergrond. Hen denkt dat de UM over het algemeen een goede plek is voor mensen die tot minderheden behoren.

Wijyaratne is vooral blij met de faculteit Arts and Social Sciences (FASoS): “Het is een veilige omgeving. Bij FASoS draagt iedereen make-up en extravagante kleding, ongeacht hun gender, en de enige opmerking die je krijgt is ‘Oh mijn god, je make-up zit geweldig!’” De sfeer op andere faculteiten is

Foto: archief J.W.

echter anders, vindt hen: “Een paar vriendinnen van mij zagen bij het Department of Advanced Computing Sciences en de School for Business and Economics dat mensen zich erg vrouwonvriendelijk gedroegen. Dat is zo triest.” De universiteit kan en moet meer doen om ervoor te zorgen dat “elke

student van elke faculteit” kan leren over de onderwerpen inclusie en diversiteit, en zo de “kans krijgt om een beter mens te worden”, vindt hen. Maar wat moet er precies gebeuren? Wijyaratne moet even over deze vraag nadenken, maar komt dan met een paar ideeën. “Omdat UM-studenten echt heel erg

slim zijn en zich bewust zijn van welke problemen er spelen, naar podcasts luisteren, veel dingen lezen, ook buiten de studie om, moeten we studenten een groter platform geven. Medewerkers moeten zoveel mogelijk interactie hebben met studenten”, zegt hen, puttend uit ervaringen met wetenschappelijk personeel dat geen ruimte laat voor discussie. Waarom dan geen studentenorganisatie oprichten die extra curriculaire

Nieuwe serie: Diversiteit en inclusie aan de UM

Voelen studenten zich thuis aan de Universiteit Maastricht? Hebben ze het gevoel dat ze zichzelf mogen zijn en hun mening vrij kunnen uiten? Bevordert de universiteit diversiteit en inclusie, en zo ja, hebben die acties het gewenste effect? Wat gaat er goed en wat kan er beter? In deze serie laten studenten daar hun gedachten over schijnen.

onderwijs aanbiedt over inclusie en diversiteit? “Ik heb drie banen zodat ik het hoofd boven water kan houden, en veel andere kinderen van migranten bevinden zich in

dezelfde situatie. We hebben geen tijd om extra lessen bij te wonen”, zegt hen. “Het zou onderdeel moeten zijn van het normale curriculum.”

Simon Wirtz

colofon

Redactieadres

Lenculenstraat 14
Postbus 616
6200 MD Maastricht
T 043 - 38 85 390
E observant@maastrichtuniversity.nl
W www.observantonline.nl

Stichtingsbestuur

Anita Jansen (vz), Samantha Cijntje,
Teun Dekker, Liesbeth Lijnzaad, Hanneke Ramakers

Redactieraad

Piet Eichholtz (vz), Birsan Erdogan, Lisbeth Evers, Rense Hoekstra, Juul Hennissen,
Linde Kattenberg, Angelique de Rijk, Thomas Vaessen, George Vogelaar

Redactie

Riki Janssen	
(hoofdredacteur)	043 - 38 85 384
Wendy Degens	043 - 38 85 382
Cleo Freriks	043 - 38 85 386
Yuri Meesen	043 - 38 85 385
Maurice Timmermans	043 - 38 85 381
Dennis Vaendel	043 - 38 85 383

Redactie-assistent

Marion Janssens 043 - 38 85 390

Aan dit nummer werkten verder mee:

Line-Marie Eichhorst, Caroline van Heugten,
Puck Füsers, Simon Wirtz

Fotografie

Ellen Oosterhof, Joey Roberts

Illustraties/Opmaak/Basisontwerp

Simone Golob, www.sgiv.nl

Vertalingen

o.a. door B. Wall & P. Nekeman, Maud

Bovelandier

Druk

Janssen/Pers Gennep

Mededelingen

Voor het inleveren van mededelingen zie

www.observantonline.nl/Mededelingen

of www.observantonline.nl/English/

Announcements

Advertenties

Voor regionale en interne adverteerders:
www.observantonline.nl/Adverteren-en-Paarltjes

marion.janssens@maastrichtuniversity.nl

Voor overige adverteerders:
Bureau Van Vliet, 023 - 57 14 745,
m.dewit@bureauvanvliet.com

www.bureauvanvliet.com
(Voor Paarltjes zie info bij Paarltjes)

Abonnementen

Observant wordt gratis verspreid op de universiteit en op diverse locaties in Maastricht.

Belangstellenden kunnen Observant thuisgestuurd krijgen voor € 37,00 per academisch jaar.

HOP

Observant is aangesloten bij het Hoger Onderwijs Persbureau

© Stichting Observant

Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de hoofdredacteur geheel of gedeeltelijk worden overgenomen

paarltjes

Voor hetzelfde geld staan de paarltjes iedere week ook op internet:

www.observantonline.nl

NICE INTERNATIONAL FAMILY
LOOKING FOR SOMEONE TO TAKE
CARE OF OUR YOUNGEST SON
15HOURS/W GOOD PAYMENT
06-18255025

Te koop Piano Yamaha U1 Helemaal
Nieuw Nooit Gebruikt €7500
0650682518

KWIZZIME! CHECK: WWW.
KWIZZMASTER.NL VOOR
PUBKWIZZEN 7NOV-FALSTAFF
23NOV-DE ZWAAN 12DEC-
FALSTAFF

Paarltjes

Lever uw paarltjes digitaal in, zie
www.observantonline.nl Vóór dinsdag

16.00 uur ingeleverde Paarltjes
verschijnen de donderdag daarop
in de krant. De redactie is niet
verantwoordelijk voor de inhoud van
de Paarltjes en behoudt zich het recht
voor om zonder opgaaf van reden
Paarltjes te weigeren.

De mededelingen van de universiteit, faculteiten, servicecentra en studenten-organisaties zijn te vinden op www.observantonline.nl